

BAMM 2018 – tävlingen där oturen var på vår sida

När vi i augusti 2017 tog oss an partävlingen BAMMs (Björkliden Arctic Mountain Marathon) 50-kilometersklass blev vi brutalt nedtagna på jorden endast en fjärdedel in i tävlingen. Aldrig förr hade någon av oss varit med om maken till uppförsbackar, bergsklättring och glaciärlöpning. Vi blev den gången det allra sista laget att nattlägret, vilket även resulterade i en degradering till den enklare 30-kilometersklassen till efterföljande dags etapp. Med en obarmhärtigt jobbig 50-kilometersetapp i färskt minne blev den efterföljande dagens 30-kilometersetapp en härlig dans på rosor. Bergen var lägre, banan kortare och kontrollerna inte lika många.

Bild 1. I år skulle BAMM-upplevelsen bli härligare på alla plan. Utsikten är belöningen för all möda.

Kanske var det den fina avslutningen av BAMM 2017 som gjorde att vi överlag bara hade ljusa minnen av tävlingen. Att vi skulle upprepa vårt deltagande i tävlingen även 2018 var därför mer eller mindre en självklarhet. I år skulle dock allt gå så mycket enklare. Det hade vi bestämt oss för och vi anmälde oss därför direkt i 30-kilometersklassen. Ingen degradering här inte. Vi skulle även packa bättre, äta bättre och njuta av att tillhöra gruppen av tävlande (dvs. alla i 30-kilometersklassen) som hade turen att få både tält och sovsäckar transporterade till nattlägret av arrangören. På det stora hela kunde inget gå fel. Trodde vi.

Bild 2. Det gäller att packa smart för vädret kan slå över snabbt. Dock finns där alltid en sol bakom molnen.

Den 14 augusti, tre dagar innan vi skulle stå på startlinjen i Björkliden, fick jag ett meddelande av min trogna lagkamrat och vän Camilla: ”Detta vill du nog inte höra, men jag har lägligt nog blivit magsjuk”. Även om Camilla försökte intala både sig själv och mig att hennes magsjukor brukade gå över fort hade jag en vag känsla av att en olycka sällan kommer ensam. Tapper som hon är satte sig Camilla ändå på tåget mot Riksgränsen drygt ett dygn senare, samtidigt som jag begav mig mot stationen i Trondheim för att påbörja min tågresan norrut. Trondheim Sentralstasjon blev sedan skådespelsplatsen för olycka nummer två i en rad av olyckliga händelser på denna resa, då det visade sig att mitt tåg av oförklarlig anledning var inställt, vilket i sin tur skulle komma att resultera i missat byte i Storlien, Sundsvall och Boden. SJ hade ingen bättre lösning på problemet än att betala tillbaka min tågbiljett och råda mig att sedan lösa transportproblemet på egen hand. Miljö- och ekonomitänket kom så att dö en aning när jag istället fick boka en dyr flygbiljett som skulle ta mig till Kiruna påföljande dag. Denna flygresan flöt inledningsvis på ovanligt bra och jag började hoppas på att oturen hade vänt. Det var först när tiden för landning i Kiruna började närma sig som jag började ana oråd. Varför landade vi inte? Svaret kom från cockpiten en stund senare: Kiruna flygplats hade svepts in i århundradets dimma och det gick helt enkelt inte att landa. Piloten försäkrade oss dock om att vi hade tillräckligt med bränsle för att cirkulera i vänteläge i bra stund till. När denna stund passerat fick vi nya bud: det var fortfarande för dimmigt för att landa, dessutom hade de tekniska problem på Kiruna flygplats OCH vårt bränsle var nästan slut. Enda utvägen var således att vända om och istället landa bland militärplanen på Kallax flygplats i Luleå. Här kom vi sedan att sitta i förvirring i närmare två timmar innan vi återigen fick boarda planet. ”Nu får vi inte

bli mer sena” tänkte jag ”för då missar jag sista bussen från Kiruna till Riksgränsen”. Nog kan dock alltid något mer krångla. När vi äntligen var klara för avfärd fungerade inte balansräkningen (fråga mig inte vad det är, jag trodde det hörde hemma i bokföringssammanhang, men tydligen är det något man gör på flygplan innan avgång) och när detta problem väl var löst fanns det ingen truck som kunde dra ut oss från gaten (har flygplan aldrig kunnat backa?) eftersom det var rusningstrafik på Kallax flygplats (två plan skulle lyfta samtidigt = logistiskt haveri). När vi äntligen landade på Kiruna flygplats, 4.5 timmar efter ordinarie tid, hade jag missat dagens sista buss till Riksgränsen och jag såg framför mig hur jag skulle tvingas betala en fasansfullt dyr taxiräkning. Fråga mig inte hur, men på något sätt lyckades jag här få fram mina bedjande hundögon, med vilka jag hypnotiserande stirrade in i ögonen på reseledaren för ett annat bussbolag och VIPPS så satt jag helt plösligt på en buss mot Riksgränsen. ”Nu” tänkte jag ”nu har turen vänt”. Någonstans parallellt med allt luftburet transporthaveri inträffade nästa olycka, denna gång på Camillas tåg upp genom Sverige. Ekonomisk och förutseende som hon är hade Camilla planerat matintaget för ett dygns tågresa noggrant. Risgrynsgröt och giffjar varvades med pastasallad. Faktiskt mest pastasallad. En hemskans massa pastasallad. Denna pastasallad som var tänkt att räcka till båda lagkamraterna då våra långa tågresor skulle gått ihop i Sundsvall på natten mellan onsdagen och torsdagen. Och det var denna pastasallad som skulle komma att bidra till nästa brutala vändning på denna resa, då objudna mögelsporer bestämde sig för att slå sig ner och bygga bo i det som utgjorde den största delen av resans färdkost. För Camillas redan magsjukeskadade mage innebar dessa mögelsporer ett plösligt och smärtsamt återfall av den sedan ca ett dygn försvunna magsjukan. När jag äntligen kom fram till Riksgränsen fann jag således min lagkamrat liggandes i sängen på hotellrummet, uttömd på både energi och vätska, detta knappt ett halvt dygn innan vi skulle stå på startlinjen i BAMM 2018. När vi gick till sängs kvällen innan tävlingens första dag var ovissheten stor kring huruvida vi faktiskt skulle kunna starta.

Bild 3. Trots stora motgångar valde vi att ge tävlingen en chans. Här syns första dagens andrakontroll.

Denna ovisshet höll i sig morgonen därpå, då den normalt sett matglada Camilla valde att helt avstå frukostbuffén för att istället med stor möda försöka få i sig några skedar jordgubbskräm från den lokala Ica-butiken i Riksgränsen. Jordgubbskrämen visade sig dock vara en hit, och utan att ha gjort någon enkätundersökning kan jag med säkerhet säga att vi var det enda laget som under två dagar bar med oss nästan ett kilo jordgubbskräm som extrapackning på fjället. För nog ställde vi oss på startlinjen alltid! Camilla var efter det lyckade krämintaget fast besluten om att vi skulle ge tävlingen en chans trots omständigheterna, och när startskottet gick morgonen den 17 augusti var vi ett av ca 250 lag som i en lång utsträckt orm ringlade sig uppför fjället mot förstakontrollen. Förstakontrollen, ja. Strategiskt utplacerad på toppen av ett berg, varifrån man säkert hade haft en vidunderlig utsikt om det inte hade varit för att man var tvungen att gå hukad som självaste Skalman för att inte blåsa bort därifrån. Istället för att titta på utsikten, satt vi efter stämplantet av förstakontrollen därför i lä bakom en klippa, drack lite vatten (och kräm) och återhämtade oss några minuter innan vi tog tjuren vid hornen och begav oss mot andrakontrollen.

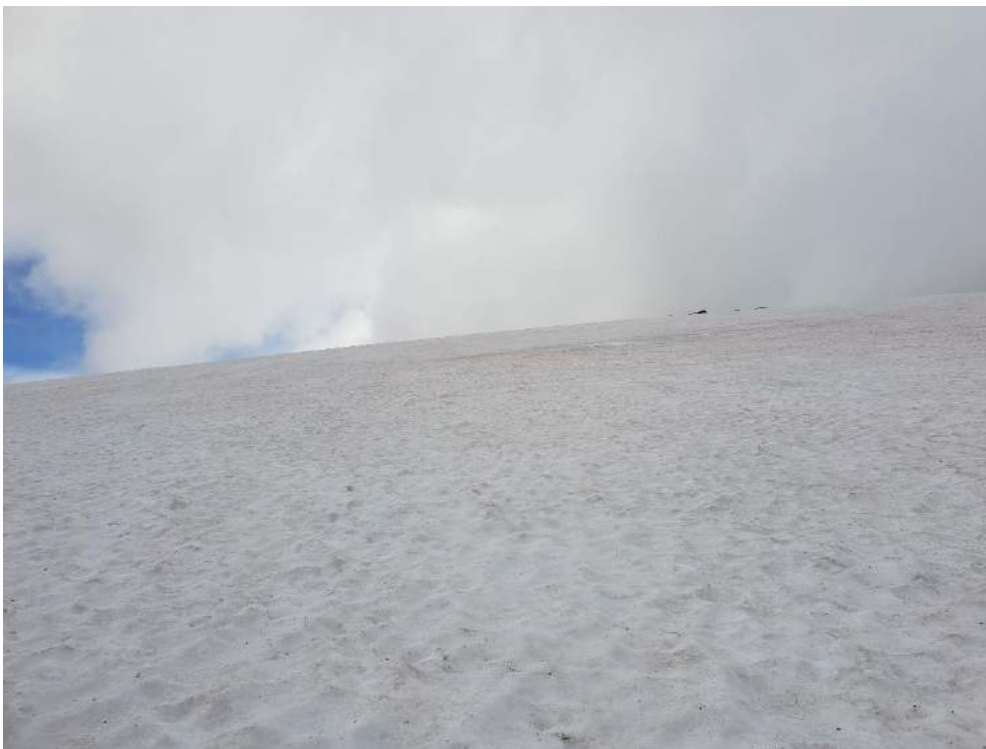

Bild 4. Mellan andra och tredje kontrollen var det glaciärlöpning uppför som gällde.

Andrakontrollen flöt på smidigt och även om vi stulade lite vid tredjekontrollen hittade vi även denna förhållandevis snabbt jämfört med många andra lag. Det var istället på väg mot fjärdekontrollen, en kontroll till vilken vi bara skulle följa leden, som vi stötte på problem. Att följa leden kan tyckas enkelt, men när ledens hela existens baseras på markeringar i form av röda prickar var 20:e meter faller allt samman som ett korthus när man omringas av dimma. Och dimma var det. Man hör ofta talas om folk som gått i cirklar i dimma och helt ärligt blir jag inte ett dugg förvånad om vi faktiskt gjorde det också. När jag i skrivande stund försöker dra mig till minnes var vi var någonstans har jag fortfarande ingen aning. Vilse i dimman, nedkylda av regnet och med kompasser som skulle gjort mer nytta som rotorblad på en helikopter (när inte ens kompassen vet vad som är norr är det illa) var vi därför riktigt illa till mods en bra stund under den fredagseftermiddagen.

När vi till slut kom ut på vad som faktiskt var en ordentlig led bestämde vi oss för att följa denna, trots att vi inte längre hade en aning om var vi var någonstans.

Bild 5. Ett moln hade bestämt sig för att attackera berget vid tredje kontrollen. Det var ren tur att vi hittade den!

När vi en stund senare mötte vår tävlingsledare, tillika flerfaldiga Vasaloppsvinnaren Oskar Svärd på denna led var det därför som att möta frälsaren själv. I efterhand var vi otroligt tacksamma över att vi mötte Oskar just PÅ leden, detta efter att han på prisutdelningen drygt ett dygn senare, ödmjukt men ändå strängt förklarar idiotin i att försöka navigera utanför leden i dimma.

Bild 6. Allt var blött. Till höger i bild syns vandringsleden som vi följde, dock mer likt en bäck.

Hur som helst lyckades Oskar denna kalla fredagseftermiddag peppa oss till att fortsätta och guida oss i rätt riktning mot fjärdekontrollen. Han rådde oss även till att värma oss en stund på Låktatjåkkos fjällstation, där vi i en bra stund kom att njuta av att basta med kläderna på.

Utan att använda alltför stora ord kan vi nog båda intyga att det var tack vare mötet med Oskar som vi faktiskt valde att fortsätta tävlingen efter den dagen. Efter uppvärmningen på fjällstationen kallade så småningom verkligheten och de två återstående kontrollerna på oss, och vi hade inget annat val än att återigen ge oss ut i dimman och regnet (som nu föll mer än någonsin). Som tur var kunde vi nu följa en ordentlig led hela vägen och utan några större bekymmer hittade vi de två kvarvarande kontrollerna, och slutligen även nattlägret, utan några större missöden.

Bild 7. Nattlägret dök upp som en hägring i dimman och vi visste inte om den skulle finnas kvar när vi väl kom fram.

Väl framme i nattlägret upplevde vi dock nästa motgång, när den sopsäck innehållandes våra sovsäckar och tält på något mystiskt sätt öppnats (EN sopsäck var öppen och så klart var det vår) och under en hel eftermiddag legat helt öppen och inbjudande för allt som vädret uppifrån hade att erbjuda. När Camillas liggunderlag även visade sig läcka luft var det en tragikomisk i-prick efter ett par tuffa dygn av motgångar. Här någonstans, efter en ändå förhållandevis lyckad tacofredag på fjället, tror jag dock att vår otur började vända.

Bild 8. Det bästa med hela tävlingen: fredagstacosen med finfin utsikt från en väl utvald tältplats.

Bild 9. Morgonutsikten var obeskrivligt fin! Och ännu bättre när vi inte ens behövde krypa ut ur sovsäckarna för att laga och äta frukostgröten.

Visserligen var de inledande kontrollerna under påföljande dags etapp aningen kämpiga, men med betydligt bättre väder jämfört med dagen innan kändes det mesta ändå så mycket lättare. Solen sken och dimman var som bortblåst. Berg skulle visserligen fortfarande bestigas men när man visuellt kunde se att man faktiskt höll på att bestiga rätt berg kändes det lite lättare.

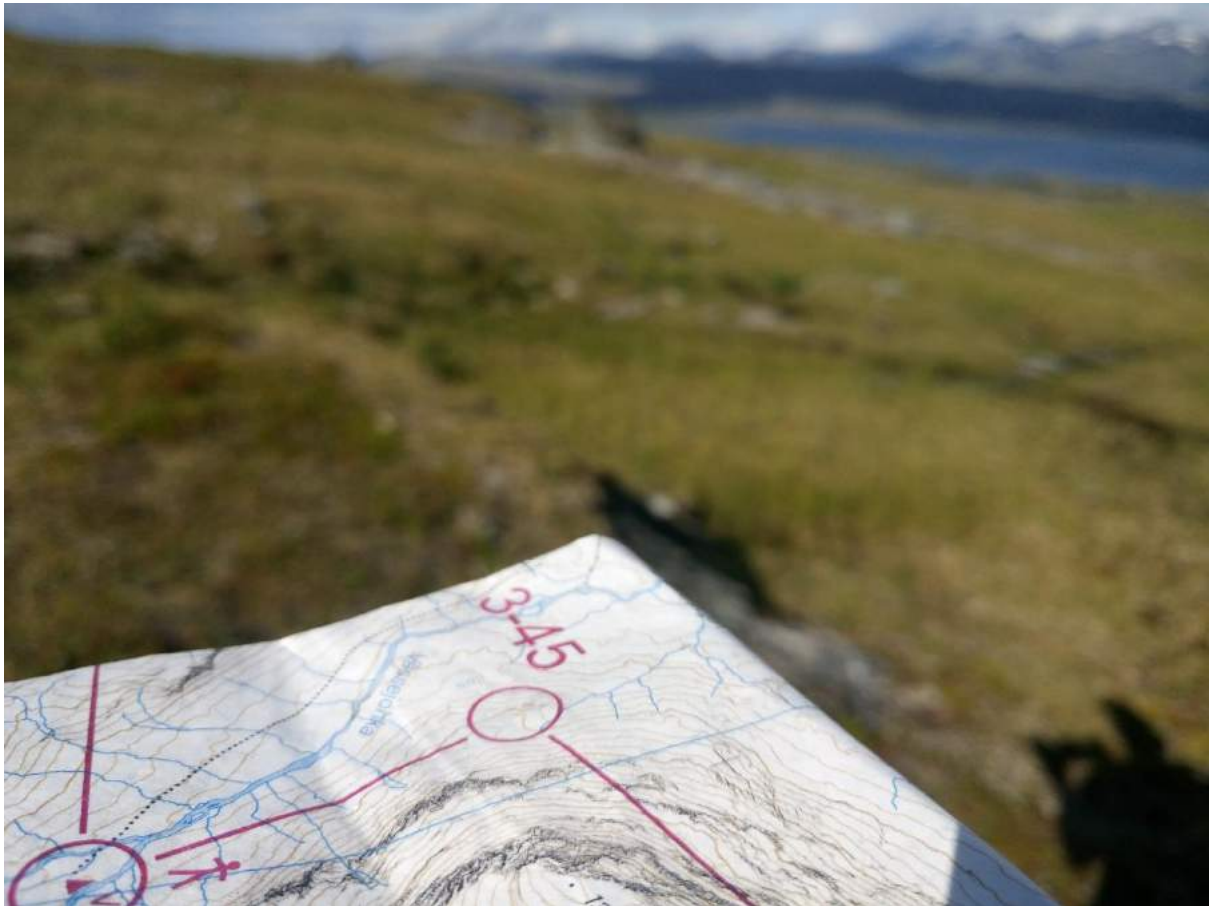

Bild 10. Orienteringen flöt på bra. Kartan är i skalan 50'000 och varje höjdkurva representerar 20 meters stigning. Eller nedförsklättring.

När vi stämplade kontroll fem och vid denna även kunde ta en bedårande groupie med både kontroll och utsikt hade vi nästan tagit alla av tävlingens höjdmetrar och nu återstod endast nedstigning, ledföljning, en sista kontroll, upplopp och målstämpling i Riksgränsen.

Bild 11. Vi fick gå över ett säkert 20 meter brett vattendrag. Och vattnet är inte precis ljummet. Fötterna var som isklampar när vi väl var över, men fint var det.

Visserligen tog nedstigningen aningen längre tid än beräknat (är det något som trötta ben har invändningar mot så är det att gå nedför) men drygt en timme efter stämplanet av femtekontrollen stod vi ändå vid toppen av en av Riksgränsens liftar där sistakontrollen dinglade inbjudande i eftermiddagsvinden. Därefter kunde vi påbörja den branta, men ändå förhållandevis korta, upploppssträckan ned mot Riksgränsen. Eftersom vårt primära mål efter alla missöden (Camillas magsjuka i synnerhet) hade varit att överhuvudtaget bara ta oss runt hade vi under två dagar knappt tagit ett enda löpsteg. När vi med några hundra meter kvar till mållinjen bestämde oss för att springa kom vi således ganska snabbt att uppnå vår snabbaste kilometertid på hela tävlingen. Till slut, efter två dagars fysisk och psykisk fight, korsade vi så mållinjen i Riksgränsen, påhejade av en funktionär som vi stött på på Låktatjåkkos fjällstation ett dygn tidigare. Lyckliga, men kanske framför allt lättade över att vi tagit oss i mål.

Bild 12. Groupie-bilden vid andra dagens femtekontroll. Problemet var att lyckas resa sig från marken efteråt.

Inställningen som vi hade haft inför tävlingen, att allt skulle gå så mycket enklare i år, visade sig när allt kom omkring inte riktigt stämma. Sett till förutsättningarna var kanske detta år till och med tyngre än föregående år. Kanske borde BAMB, precis som golfsporten, införa handikapp. För i så fall vet jag vilka som var de verkliga vinnarna. Det var de med jordgubbskrämen.

Bild 13. Äntligen imål!!! Där väntade burgare, godis och läsk på det hungriga tävlingsparet Trondfinn.